

Quyển sách này không thể ra đời nếu không có được sự tiếp đón nồng hậu từ Ban Giám hiệu Trường nội trú Sourdun dành cho tôi. Xin trân trọng cảm tạ:

Hiệu trưởng: Ông Lociciro,

Hiệu phó: Ông Gallerand,

Hiệu phó: Ông Lours.

Xin gửi lời cảm ơn đến các vị trong Ban Tư vấn giáo dục, Clémentine Drouhin, Émilie Pelissou và Benjamin Sciabbarrasi, cùng toàn thể bộ phận hành chính đã giúp đỡ tôi trong việc ăn ở và đi lại, cũng cảm ơn Phòng Bảo trợ xã hội, cô Christel Albertelli, đã bỏ thì giờ giải đáp những thắc mắc của tôi.

Xin có lời cảm tạ nồng nhiệt gửi đến các thầy cô đã cho phép tôi dự giờ, đặc biệt biết ơn sự hợp tác quý báu từ bà Rossignol giáo viên phụ trách môn văn khối Bảy, và bà Plisson phụ trách phòng Tư liệu và Thông tin.

Chân thành tri ân các em lớp Bảy của trường nội trú dành cho học sinh ưu tú: Sami, Hiba, Nasser, Jasmyne, Magloire, Stanislas, Stacy, Amandine, Youssef, Tchiam's, William, David, Julien, Franck, Amina, Mahine, Nour, Barbara, Maïssane, Laurie và Jasper đã đón tiếp tôi với tất cả nhiệt tình và lòng tử tế. Quyển sách này dành tặng cho các em.

Cuối cùng là Rachel H., xin cảm ơn người bạn tâm giao và cũng là bạn văn của tôi, người đã gợi ý cho tôi tựa đề của quyển sách này.

1

Momo chạy, chạy hụt hơi, mắt mờ lệt, tìm đập loạn, trong đầu vẫn còn vang vọng câu nói chết người thốt ra từ miệng Émilie, người bạn thân thiết, người bạn tâm giao, người được Momo coi gần như là em gái.

- Gia đình mình sắp dọn đi, Momo...

Bạn ấy báo hung tin chính xác từng chữ như vậy. Do cái cách thông báo của Émilie mà câu nói vẫn cứ vang vọng mãi trong trí Momo. “Gia đình mình sắp dọn đi, Momo... Gia đình mình sắp dọn đi, Momo...”

Momo im thin thít. Nói gì nữa chú? Đến phiên Émilie cũng lặng thinh không thốt ra được lời nào. Momo hiểu bạn ấy có lẽ cũng đau buồn như mình, trong trường hợp này tốt hơn nên im lặng,

trong lúc tức giận hay đau đớn người ta rất có thể lỡ thốt ra những lời khác đi hoặc thậm chí ngược lại với những gì mình nghĩ. Và Momo, chín chẵn hơn bất cứ cậu bé nào cùng trang lứa, biết rõ sức mạnh của ngôn từ, giá trị của từng chữ. Nó bỏ cả năm trời để học và tìm hiểu. Momo đã tự cho mình bảy năm để học tất cả các từ với chỉ tiêu hai mươi sáu từ mỗi ngày. Nhưng hóa ra công việc này rất nhiều khô (vì đầu phải chỉ chép xuống vờ thôi là có thể lưu từ ngữ lại trong trí nhớ), dù vậy nó vẫn cứ kiên trì. Già Édouard, cựu giáo viên ở nhà dưỡng lão, người bạn đầu tiên của nó, thường nói với nó rằng phải đi đến cùng các ước mơ; mộng lớn của nó là trở thành đại văn hào Pháp, giống như Romain Gary¹. Để trở thành nhà văn, điều quan trọng là phải chọn từ ngữ sao cho chính xác.

“Ngôn ngữ là cội nguồn của mọi ngộ nhận.”
Con cáo trong truyện *Hoàng Tử Bé* của Saint-Exupéry² đã nói như thế. Momo giữ im lặng vì

1. Romain Gary (1914-1980) là nhà văn người Pháp gốc Do Thái. Cậu bé Momo trong truyện này cực kì yêu mến tiểu thuyết *Cuộc đời ta phía trước* của ông.

2. Antoine de Saint-Exupéry (1900-1944) là phi công kiêm nhà văn người Pháp nổi tiếng. Tác phẩm *Hoàng Tử Bé* của ông kể về cậu hoàng tử nhỏ trên tinh cầu xa xôi đem lòng yêu một đóa hoa hồng. Cậu quyết định rời khỏi quê nhà để chu du khắp nơi và ngày nọ đến viếng thăm trái đất.

không tìm được lời nào xứng tầm với nỗi buồn của mình, ngay khi tan học, cậu bé đi lang thang một mình đến một nơi duy nhất, cái nơi mà nó nghĩ có thể tìm được đôi chút an ủi.

Nơi đó nằm phía bên kia thành phố, phía sau xóm Cúc Lam, chỗ ở trước đây của Momo và gia đình. Chính tại đây nó đã được quen biết Già Édouard, một cuộc hạnh ngộ làm thay đổi đời nó. Trong khi ngồi gục trên băng ghế, hơi thở ngắt quãng, nước mắt đầm đìa, thì người mà nó nghĩ tới chính là ông cụ. Nếu có mặt ở đây, ông sẽ nói gì để an ủi nó? Những lời xoa dịu nào có thể chữa lành vết thương đau đớn của nó đây? Hiện giờ chẳng có lời nào cả, Momo thở dài, vì niềm đau này mênh mông thăm thẳm quá đi. Trước một nỗi thống khổ, điều tối thiểu ta có thể nói chính là ta thấu hiểu, Momo ạ. Già Édouard từng nói vậy. Sáng nay khi Émilie đến trường với vẻ mặt buồn thiu, Momo liền ngờ ngợ có gì đó trầm trọng.

Nó đã đúng.

Émilie dọn nhà. Émilie rời đi. Émilie bỏ nó lại, Émilie biệt tăm.

Dọn đi có nghĩa là như vậy chứ là gì nữa?

Không bao giờ Momo tưởng tượng nổi một việc như thế lại có thể xảy ra. Nhưng lẽ nào người ta có thể đoán trước được cái lúc mình sẽ đau buồn? Không, đau buồn rất gian xảo. Nó rơi xuống đầu mình mà không hề cảnh báo. Thật ra nó nằm yên đâu đó trong góc khuất, chờ đúng lúc để nhào ra. Khi dọn từ xóm Cúc Lam sang xóm Hoa Mào Gà, Momo tưởng đâu đã hiểu được thế nào là đau buồn. Vậy mà không.

Già Édouard đã nói, đâu có phải muốn điều này điều kia và mơ mộng về những điều ấy là đủ để biến chúng thành hiện thực.

“Cũng lâu rồi mình không quay lại chỗ này...”
Momo nhìn quanh, tự nhủ.

Dù chính quyền thành phố xúc tiến việc tân trang khu xóm, giật sập một vài tòa nhà để cư dân không phải sống chật chội chen chúc, dù cây cối hoa lá được trồng đây đó để làm cho khung cảnh trông vui tươi và tâm trạng thêm phấn khởi, thì khu đất đồi vẫn cứ y si như cũ, không có chi thay đổi.

Phải nói là chẳng có gì nhiều: Một cái cây, một băng ghế. Hết. Thật là lèo tèo. Dù vậy, chính nơi đây Momo đã có những khoảnh khắc hạnh phúc nhất đời mình. Nhưng giờ đã xa lắc